

Betreft: Grensprovincies in concept-verkiezingsprogramma's: D66, Groen Links en SP

Maastricht, 14 oktober 2020.

Zeer geachte heer/mevrouw,

Zeer recent zijn de eerste concept-verkiezingsprogramma's van D66 - *een nieuw begin* -, Groen Links - *tijd voor nieuw realisme* - en de SP - *stel een daad* - gepubliceerd. Stichting Geen Grens heeft deze programma's getoetst aan de vraagstukken waar bewoners aan de grens van Nederland mee geconfronteerd worden. Er is onderzocht of deze partijen voldoende en gekwalificeerde aandacht besteden aan de thema's: de kansen én problemen van grenswerkers, het onderwijs in buurtalen, het grensoverschrijdend openbaar vervoer, sociaal-culturele samenwerking met de buurlanden, grensoverschrijdende milieueffectrapportage en de politieke rechten van EU-burgers. De oogst is mager.

Grensoverschrijdend regionaal spoorvervoer

Zowel de SP, Groen Links als D'66 besteden aandacht aan het grensoverschrijdend openbaar treinvervoer. De SP *'zet in op meer en betere treinverbindingen vanuit Nederland met de grote Europese steden'*. Groen Links kijkt onder andere naar *'een rechtstreekse verbinding tussen Groningen en de Randstad, een snelle trein tussen Eindhoven en Düsseldorf'*. De SP heeft géén aandacht voor (eu)regionale spoorverbindingen van de grensregio's met de nabij gelegen steden in België resp. Duitsland. Zowel Groen Links als D66 zet indrukkelijk én concreet in op hogesnelheidstreinen met Berlijn, Londen en Parijs. D66 wil *'regionale grensoverschrijdende spoorverbindingen versterken, zodat grensgebieden beter verbonden raken'*. Deze mooie belofte wordt niet geconcretiseerd. In de drie conceptprogramma's is ook geen aandacht voor interregionale (snel)bus-, metro-achtige lightrail- en sneltramverbindingen.

Buurtalen en euregionalisering van het onderwijs

De SP heeft géén opinie over (buur)taalonderwijs resp. internationalisering c.q. euregionalisering van het onderwijs. D66 wil *'investeren in de mogelijkheid tot Nederlands (taal)onderwijs voor Nederlandse kinderen in het buitenland'*. D66 kiest *'volmondig voor internationalisering van het onderwijs. D66 wil elke student - ongeacht richting of niveau - de mogelijkheid geven om minimaal één stage of semester in het buitenland te volgen. D66 wil het voor mbo's, hogescholen en universiteiten gemakkelijker maken om internationaal nauw samen te werken'*. D66 vindt dat *'Engels mag indien er sprake is van een meerwaarde voor het onderwijs'*. D66 heeft geen oog voor Frans en Duits in het onderwijs en het euregionaliseren van het onderwijs in de grensregio's.

Grensoverschrijdend werken en ondernemen

D66 pleit *'voor een Europees belastingplan, waarin de lidstaten van de Europese Unie jaarlijks afspraken maken om schadelijke belastingconcurrentie te voorkomen (...) en werken*

en ondernemen over de grens makkelijker te maken'. Een onduidelijke cryptische passage. De SP wil niet *'langer vasthouden aan de huidige euro omdat dat dit gaat ten koste van onze economie, maar ook die van de landen in het oosten en zuiden van Europa, die de munt niet kunnen aanpassen aan hun economische ontwikkeling*'. Kan de SP zich voorstellen wat dit betekent voor grensarbeiders, grensbewoners, grensondernemers en gepensioneerden met buitenlandspensioen, die in het oosten en zuiden van Nederland wonen? Weer valutaschommelingen? Groen Links beperkt zich als het gaat over grensoverschrijdend werken tot de verbetering van de sociale positie van arbeidsmigranten. Er wordt géén woord besteed aan de sociale en fiscale positie van burgers, die elke dag over de grens gaan werken. Groen Links wil door *'het gemakkelijker maken van Europese samenwerking in grensregio's ervoor zorgen dat het midden- en kleinbedrijf ook na de coronacrisis deze rol kan blijven spelen*'. Dit is mooi doch hoe dat dan moet, is onduidelijk.

Kiesrecht burgers

D66 pleit ervoor *'om het stemmen in het buitenland makkelijker te maken*'. In het programma van D66 voor de Europese parlementsverkiezingen stond de uitbreiding van het kiesrecht voor EU-burgers, die in Nederland wonen. Dit missen wij in het concept-verkiezingsprogramma.

Onze beoordeling

Stichting Geen Grens constateert dat D66, Groen Links en de SP in hun concept-verkiezingsprogramma's een *blinde vlek* hebben voor de kansen van burgers, die in grensprovincies wonen. D66 besteedt veel aandacht aan Europa, doch vergeet dat de 'open grenzen' binnen de Europese Unie nog altijd een belemmering vormen voor de burgers en ondernemingen in de zeven grensprovincies. Groen Links pleit alleen voor de treinverbinding met Aken. De SP staat sceptisch tegenover de Europese Unie en wil de euro afschaffen. Wisselkantoren aan de grens? Bij de SP missen we voorstellen ter vergroting van de kanselijkheid voor burgers c.q. grenswerkers in de zeven grensprovincies.

Stichting Geen Grens hoopt dat de leden en bestuurders van D66, Groen Links en de SP er alsnog in slagen om het concept-verkiezingsprogramma's aan te passen. Tevens doet Stichting Geen Grens een oproep aan de andere politieke partijen om aandacht te besteden aan de problemen en (vooral) de kansen voor de burgers in de grensregio's. In de bijlage treft u een aantal ideeën van de Stichting Geen Grens aan.

Graag vernemen wij uw reactie,

Met vriendelijke groet,
Prof. Dr. Huub Spoormans (voorzitter)
Dhr. Ger Essers (secretaris)

Stichting Geen Grens
Sphinxlunet 115
6221 JK Maastricht
www.geengrens.eu
g.essers@planet.nl